

W kwestiach ostatecznych, a więc tego co czeka człowieka i świat wraz z jego końcem księgi wyznaniowe luteranizmu skupiają się na indywidualnym losie człowieka.

Powtórne przyjście Chrystusa na sąd

Chrystus na końcu czasów będzie sądził ludzi, wierzących obdarzy wiecznym życiem i radością, bezbożnych zaś skaże na potępienie: „Kościoty nasze uczą, że przy końcu świata Chrystus się zjawi, by odprawić sąd, i wskrzesi wszystkich zmarłych: pobożnym i wybranym da żywot wieczny i radość wiekuistą, a bezbożników i diabłów potępi, by cierpieli bez końca” (Wyznanie augsburskie, art. XVII); „[Duch Święty] dnia sądnego mnie i wszystkich umarłych z martwych wskrzesi i mnie wraz ze wszystkimi wierzącymi da żywot wieczny w Chrystusie” (Mały katechizm, Część druga, Trzeci artykuł).

Zmartwychwstanie całego człowieka

Zmartwychwstanie, o którym mowa, to zmartwychwstanie całego człowieka, a nie wyłącznie jego cielesnej powłoki: „Wyrażenie Auferstehung des Fleisches – zmartwychwstanie ciała – również nie jest szczęśliwym niemieckim zwrotem. Gdy bowiem słyszymy wyraz Fleisch (mięso), myślimy zazwyczaj o jatce. W poprawnej niemczyźnie powiedzielibyśmy: zmartwychwstanie ciała albo człowieka (Auferstehung des Leibes oder Leichnams). Nie jest to tak ważne, byle tylko słowo to było właściwie rozumiane. Taki tedy jest ten artykuł, który nieustannie winien być i pozostawać w mocy. Stworzenie bowiem mamy za sobą, zbawienie również zostało dokonane, lecz Duch Święty prowadzi swoje dzieło bezustannie aż do dnia sądnego” (Duży katechizm, Część druga, Trzeci artykuł).

Wieczność zbawienia i potępienia

Zgodnie z Wyznaniem augsburskim konsekwencją sądu Chrystusowego będzie zbawienie wierzących i potępienie bezbożnych. Oba te wyroki są wieczne: „...pobożnym i wybranym da żywot wieczny i radość wiekuistą, a bezbożników i diabłów potępi, by cierpieli bez końca. Kościoty nasze potępiają anabaptystów, mniemających, iż kary ludzi potępionych i diabłów mają się skończyć w przyszłości” (Wyznanie augsburskie, art. XVII).

Odrzucenia chiliizmu/millenaryzmu

Wyznanie augsburskie odrzuca także poglądy chiliastyczne/millenarystyczne: „Potępiają też innych, którzy obecnie szerzą poglądy żydowskie, że przed wskrzeszeniem zmarłych pobożni obejmą rządy nad światem, zdławiwszy wszędzie bezbożników” (Wyznanie augsburskie, art. XVII). Chiliizm, albo millenaryzm, to zespół poglądów, które zakładają, że wraz z przyjściem Chrystusa nastąpi na ziemi tysiącletnie królestwo. Pogląd ten inspirowany jest najprawdopodobniej fragmentem z Objawienia św. Jana 20,1-4, a powstał pod wpływem mesjanizmu judaistycznego i gnozy. W królestwie tym panować mieliby wierzący wyparłszy złych. Po tym okresie zaś ma nastąpić ostateczna walka dobra ze złem, w której zwycięzcą będzie Chrystus wraz z wierzącymi.

Literatura podstawowa:

Księgi Wyznaniowe Kościoła Luterańskiego, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2003.

Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 r. Część pierwsza, przeł. z niemieckiego A. Wantuła, w: Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 roku. 95 tez ks. Marcina Lutra z 1517 roku, seria: Biblioteki Klasyki Ewangelickiej, t. 1, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1999, ss. 25-45.

Grane L., Wyznanie augsburskie. Wprowadzenie w podstawowe myśli Reformacji luterańskiej, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2002, ss. 168-171.

Giertz B., Wierzyć po ewangelicku, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1994, ss. 101-108.

Sauter G., Podstawowe pytania wiary, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1997, ss. 68-72.187-196.

Więcej na ten temat:

Janik R., Refleksja Lutra nad śmiercią, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 217-233.

Sauter G., Żywa nadzieja. Główne cechy chrześcijańskiego dyskursu o przyszłości, wyd. Chrześcijańska Akademia Teologiczna, Warszawa 1999.

Thielicke H., Życie ze śmiercią, wyd. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2002.